

DATUM 28.01.2021

BETREFT Reactie van de NBBU op het adviesrapport van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten

NBBU: handhaaf bestaande regels en introduceer alleen nieuwe regels als die doelmatig zijn

1. Inleiding

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ontving vrijdag 30 oktober 2020 uit handen van Emile Roemer het adviesrapport 'Geen tweederangsburgers' van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten. De Tweede Kamer overlegt 3 februari 2021 over het rapport. Het rapport bevat aanbevelingen om de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten structureel te verbeteren. Het doel is misstanden in de werk- en leefsituatie van arbeidsmigranten tegen te gaan en de afhankelijkheid van arbeidsmigranten van hun werkgever te verkleinen. Niet alle aanbevelingen zullen doel treffen, terwijl bestaande wet- en regelgeving nog onvoldoende wordt benut. Aanleiding voor de NBBU om kanttekeningen te plaatsen bij een aantal aanbevelingen in het rapport.

2. De toegevoegde waarde van arbeidsmigranten

De bijdrage van arbeidsmigranten aan de Nederlandse economie is groot. In de regio's en sectoren waarin zij worden ingezet zorgen arbeidsmigranten voor aanvullende werkgelegenheid, productie en inkomen. Als de beschikbaarheid van arbeidsmigranten wegvalt zullen veel werkgevers noodgedwongen hun productieproces moeten aanpassen, inperken of verplaatsen. Cruciale sectoren waarin arbeidsmigranten een substantiële bijdrage leveren, zijn de productie, distributiecentra en de land- en tuinbouw. Deze sectoren kunnen niet opereren zonder arbeidsmigranten.

3. Bestaand instrumentarium benutten

Misstanden rond arbeidsmigranten pak je aan met handhaving. Met recht kaart het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten aan dat slechts 1% van de uitzendbureaus gecontroleerd wordt door Inspectie SZW. Dat is veel te weinig. Maar de weg van het Aanjaagteam levert op de lange duur nieuwe problemen op en lost een aantal bestaande niet optimaal op. Wanneer je je tot doel stelt malafiditeit te bestrijden, is de eerste stap om te kijken welke middelen en mogelijkheden er momenteel zijn om dit te verwezenlijken. Om die reden roept de NBBU op eerst de huidige regels te handhaven in plaats van een geheel nieuw stelsel aan regels op te tuigen.

4. Intensiveer publiek-private samenwerking

Van alle uitzendkrachten is 82 procent in dienst van uitzendbureaus die zijn aangesloten bij één van de twee uitzendkoepels NBBU en ABU. Deze uitzendbureaus zijn in beeld, zijn gecertificeerd en laten zich dus in de boeken kijken. Zelfregulering onder deze groep bedrijven werkt goed, hoewel het altijd raadzaam blijft waakzaam te zijn en waar mogelijk verbeteringen door te voeren. Buiten de uitzendkoepels bevindt zich het deel van de branche dat niet zichtbaar is. Wie zijn deze bedrijven en wat doen ze? Behaal een *quick win* door de beperkte capaciteit van Inspectie SZW te richten op bedrijven waar nog nooit een controle heeft plaatsgevonden. Een intensievere publiek-private samenwerking zorgt vervolgens dat het net rond malafide bedrijven zich sluit.

5. Verruim de capaciteiten van Inspectie SZW

Een volgende stap – eveneens een *quick win* – is het uitbreiden van de capaciteiten van Inspectie SZW om controles vaker en frequenter uit te voeren. Zonder uitbreiding van de capaciteit van

ISZW is elke nieuwe aanpak een farce, omdat de Inspectie nu al niet bij machte is om stevig te handhaven. De NBBU roept het kabinet op om hierin te investeren.

6. Niet het middel, maar het doel moet leidend zijn

Nieuwe regels hebben alleen zin als bestaande regels zijn nageleefd en niet blijken te werken. We moeten er voor waken dat nieuwe maatregelen alleen voor de Bühne worden genomen. Dat kunnen we doen door altijd het doel voor ogen te houden en ons af te vragen of nieuwe regels het juiste middel zijn bij het verwezenlijken daarvan. Het Aanjaagteam noemt verplichte certificering de kern van zijn advies, maar bedenk dat de uitzendvergunning in de jaren negentig malafiditeit niet voorkwam. Uiteindelijk is handhaving de enige manier om malafiditeit te bestrijden.

7. Waarborgsom belemmert vooral bonafide partijen

Een veelbesproken voorstel om malafiditeit te bestrijden, is het introduceren van een waarborgsom voor nieuwe uitzendondernemingen. Maar ook de door de politiek breed omarmde waarborgsom zal niet bijdragen aan het uitbannen van malafiditeit. Een waarborgsom zal leiden tot minder toetreders, maar niet per definitie tot minder malafide ondernemingen. Die leggen zo'n som makkelijk op tafel. Als toch besloten wordt tot een waarborgsom is het noodzakelijk dat nadrukkelijk rekening wordt gehouden met mkb-organisaties en met name met startende bedrijven. Een waarborgsom mag geen belemmering vormen voor bonafide ondernemingen.

8. Dubbele melding bij arbeidsongevallen is onnodige administratieve lastenverzwaring

Volgens de Arbeidsomstandighedenwet is de opdrachtgever verantwoordelijk voor de arbeidsomstandigheden van de ingeleende uitzendkracht. Daarom dient de opdrachtgever een arbeidsongeval met de uitzendkracht te melden bij Inspectie SZW. Het Aanjaagteam stelt voor ook het uitzendbureau dezelfde melding te laten doen. Een typisch voorbeeld van een extra regel die geen doel treft, maar wel leidt tot administratieve lastenverzwaring.

9. Persoonsgerichte aanpak bij malafiditeit

Malafiditeit los je op door de malafide personen achter de onderneming aan te pakken. De NBBU pleit, samen met het Aanjaagteam, voor uitbreiding van bestuursverboden. Met deze instrumenten kan recidive worden aangepakt en kunnen reeds bewezen malafide personen niet wederom de markt betreden.

10. Kwaliteitsimpuls huisvesting in samenhang met betaalbaarheid en beschikbaarheid

We zijn blij dat het Aanjaagteam inziet dat er stappen gezet moeten worden op het realiseren van huisvesting. We zien dat het kabinet ook al concrete gelden voor beschikbaar heeft gesteld, maar het ontbreekt nog aan concretisering, aan de vraag hoeveel en wanneer. De voorstellen voor een kwaliteitsimpuls van de huisvesting omarmen we. Wel is het belangrijk dat een kwaliteitsverbetering in huisvesting in samenhang wordt gezien met betaalbaarheid en beschikbaarheid. Zolang het woningtekort in Nederland op een hoogtepunt verkeert, is het moeilijk een passende oplossing te vinden voor dit vraagstuk.

11. Onwenselijke inmenging cao-overleg

Het Aanjaagteam stelt voor een gegarandeerd minimumloon te introduceren voor de eerste twee maanden. Dit soort afspraken wordt gemaakt aan de onderhandelingstafel en is voorbehouden aan cao-partijen. Wanneer het kabinet cao-partijen aanmoedigt heel specifieke afspraken te maken, ontstaat een onwenselijke inmenging op de onderhandelingsvrijheid van cao-partijen.

12. Onwenselijke inmenging in de markt

Datzelfde geldt voor de aanbeveling van een minimum uurtarief voor inleen. Het kabinet verzoekt cao-partijen ervoor te zorgen dat een minimum uurtarief niet tot gevolg heeft dat dit het standaardtarief wordt. Maar net zomin als het kabinet hoort aan te schuiven aan de onderhandelingstafel tussen cao-partijen, horen cao-partijen niet te tornen aan de vrijheid van commerciële partijen om afspraken te maken over de hoogte van tarieven.